

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев2 4155/2022
22.12.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић, Драгане Бољевић, Јелене Ивановић и Катарине Манојловић Андрић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милан Петровић адвокат из ..., против туженог АД за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“ Београд, чији је пуномоћник Светлана Стојковић Обрадовић адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1882/22 од 11.05.2022. године, у седници већа одржаној дана 22.12.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1882/22 од 11.05.2022. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1882/22 од 11.05.2022. године и пресуда Основног суда у Зрењанину П1 420/21 од 22.12.2021. године, тако што **СЕ ОДБИЈА** тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу за период од 01.03.2018. године до 24.05.2018. године на име разлике мање исплаћене накнаде трошкова за исхрану у току рада исплати износ од 18.462,00 динара, у појединачно опредељеним месечним износима са законском затезном каматом од дана доспелости до исплате и на име разлике мање исплаћеног регреса за коришћење годишњег одмора износ од 5.781,00 динара, у појединачно опредељеним месечним износима са законском затезном каматом од доспелости па до исплате и да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 51.770,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да на име трошкова поступка исплати туженом износ од 32.348,16 динара у року од осам дана од достављања преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1882/22 од 11.05.2022. године одбијена је жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Зрењанину П1 420/21 од 22.12.2021. године којом је обавезана тужена да тужиоцу на име разлике мање исплаћених накнада за исхрану у току рада за период од 01.03.2018. године до 24.05.2018. године исплати укупан износ од 18.462,00 динара, у појединачно опредељеним месечним износима са законском затезном каматом од дана доспелости до исплате (став први изреке), да тужиоцу на име разлике мање исплаћеног регреса за коришћење годишњег одмора у периоду од 01.03.2018. године до 24.05.2018. године

исплати укупан износ од 5.781,00 динар, у појединачно опредељеним месечним износима са законском затезном каматом од доспелости па до исплате (став други изреке) и да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 51.770,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате (став трећи изреке).

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је, због погрешне примене материјалног права, благовремено изјавио ревизију предвиђену чланом 404. ЗПП (посебна ревизија).

По оцени Врховног касационог суда, у овом спору потребно је дозволити одлучивање о посебној ревизији туженог ради уједначавања судске праксе, због чега је на основу члана 404. ЗПП одлучено као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија туженог основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу код туженог од статусних промена његовог претходног послодавца АД „Железнице Србије“, којим су у поступку издвајања уз оснивање настала три нова привредна друштва, између осталог и тужени. Тужени је наставио да примењује колективни уговор тужиоцевог послодавца претходника из 2015. године којим је било предвиђено да су месечна накнада за исхрану у току рада и 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора, сведена на један радни час, укључени у вредност радног часа. Колективним уговором туженог од 24.05.2018. године предвиђено је да запослени има право на накнаду трошкова за исхрану у току рада у висини од 120,00 динара, без пореза и доприноса по радном дану - сразмерно броју дана проведених на раду (члан 94) и право на регрес за коришћење годишњег одмора у висини од 12.000,00 динара, без пореза и доприноса, који се исплаћује месечно - у износу од по 1.000,00 динара (члан 95). Одредбом члана 153. тог Колективног уговора предвиђено је да се његове одредбе које се односе на обрачун и исплату зарада и других примања запослених примењују почев од исплате зараде за март 2018. године. Тужиоцу је у спорном периоду, применом одредби наведеног колективног уговора, исплаћена накнада за исхрану у току рада у укупном износу од 7.800,00 динара и регреса за коришћење годишњег одмора у укупном износу од 3.000,00 динара. Укупна висина накнаде за исхрану у току рада, обрачуната за исти временски период применом параметара из Колективног уговора за ЈЖТП „Београд“ („Службени гласник Републике Србије“ број 37/95 ... 7/00), износи 26.262,00 динара а регреса за коришћење годишњег одмора 8.781,00 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев и тужиоцу досудили тражену разлику спорних накнада. По становишту судова, право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора је законско право тужиоца, предвиђено чланом 104. став 1. и 3. и чланом 118. став 1. тачке 5. и 6. Закона о раду. Оно у спорном периоду није било конкретизовано општим актом - колективним уговором за ЈП „Железнице Србије“ из 2015. године, који је тужени као послодавац следбеник наставио да примењује, а одредбе Колективног уговора туженог од 24.05.2018. године (чланови 94. и 95) не могу се применити ретроактивно јер би то било у супротности са чланом 197. Устава Републике Србије.

Изложено правно становиште нижестепених судова није правилно, а основано се ревизијом туженог указује на погрешну примену материјалног права.

Одредбом члана 118. став 1. тачке 5. и 6. Закона о раду прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду, и то за исхрану у току рада, ако послодавац то право није обезбедио на други начин и за регрес за коришћење годишњег одмора. Висина трошкова из тачке 5. става 1. овог члана мора бити изражена у новцу (став други). Колективни уговор туженог од 24.05.2018. године је у члановима 94. и 95. одредио висину накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у номиналним новчаним износима. Према одредби члана 153. тог Колективног уговора, његове одредбе које се односе на обрачун и исплату зарада, накнада зарада и других примања запослених примењиваће се почев од исплате зарде за март 2018. године.

Тужиоцу су за спорни период исплаћени трошкови исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у складу са члановима 94. и 95. Колективног уговора туженог од 24.05.2018. године. Ниједна одредба означеног Колективног уговора није проглашена неуставном или незаконитом у поступку контроле уставности општих аката која је, сагласно члану 167. став 1. Устава Републике Србије, у искључивој надлежности Уставног суда. Због тога се његове одредбе морају применити приликом одлучивања о захтеву тужиоца да му се исплати разлика између предметних накнада исплаћених по колективном уговору туженог и износа обрачунатих по критеријумима из колективног уговора за ЈЖТП „Београд“ из 1995. године са анексом из 2000. године. Следствено изложеном, редовни суд не може одбити да у парничном поступку примени неку одредбу општег правног акта који је на правној снази, чак и у ситуацији када сумња да је та одредба неуставна, јер тада може само покренути поступак оцене њене уставности пред Уставним судом. У радном спору суд је овлашћен да не примени колективни уговор у случајевима прописаним одредбама чланова 8-10 Закона о раду, који у овом спору не постоје.

Из тог разлога, с`обзиром да су тужиоцу исплаћене спорне накнаде у складу са колективним уговором туженог од 24.05.2018. године, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

Одлука о трошковима поступка, садржана у трећем ставу изреке, донета је на основу члана 165. став 2. у вези са члановима 153. став 1. и 154. ЗПП. Туженом су досуђени трошкови за састав ревизије у износу од 18.000,00 динара, таксе за ревизију у износу од 5.739,00 динара и таксе за одлуку на ревизију у износу од 8.609,16 динара.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић